

AD HOC POTKRIJEPLJIVANJE

Cilj	<ul style="list-style-type: none">• Debatanti će unaprijediti svoje sposobnosti izgradnje argumenata i pobijanja• Debatanti će razviti sposobnost brzog povezivanja i improvizacije
Ishodi	Nakon sudjelovanja na sastanku debatant će moći: <ul style="list-style-type: none">• iznijeti osmišljene argumente• navesti kako produbiti argumente• izvesti organizirani govor s uvodom, obrazloženjem i zaključkom.• brzo osmisliti dijelove svog govora• improvizirati unutar zadane teme (što je posebno važno u ad hoc debatama)
Materijali	
Način održavanja	Online u stvarnom vremenu
Metoda	Rasprava, predavanje, samostalan rad, izlaganje
Procijenjeno vrijeme održavanja	40-60 min

UVOD:

Debatanti u pripremi debate trebaju voditi računa o *topikalnosti* i *relevantnosti* svojih tvrdnji i objašnjenja. Zbog toga je izuzetno važno da su pretpostavke i objašnjenja potkrijepljena. U današnjim vježbama ćemo se baviti mehanizmima osnaživanja vlastitih ideja u situacijama kada nemamo puno vremena za istraživanje teme, ili kada imamo limitirano vrijeme za pripremu (kao u pripremi ad hoc debate).

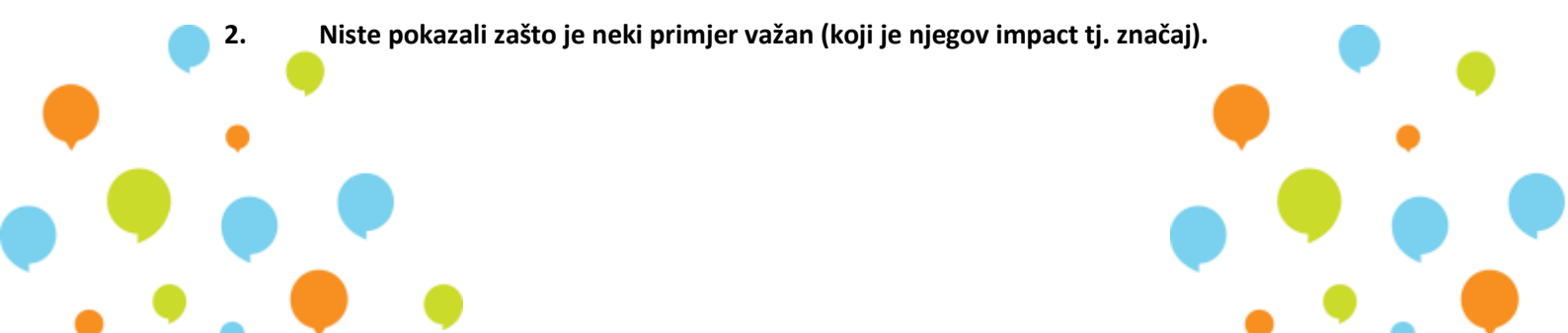
Ponavljanje: Ovdje se možete prisjetiti 5 najčešćih pogrešaka u korištenju primjera i pročitati savjete kako ih izbjeći, a nakon toga u vježbama možete primijeniti te savjete.

1. Primjer nije do kraja objašnjen ili nije jasno što on pokazuje.

- npr. "Promjene zakona bit će efikasne samo ako prate društvene promjene, a ne ako im prethode. Svi znamo što se dogodilo s pokretom sufražetkinja."

U ovom primjeru došlo je do **pogreške podrazumijevanja**. Premda vam se nekad čini da je neki podatak općepoznat, sudac ne smije donositi zaključke za vas. Zato trebate pretpostaviti da sudac nema specifičnih znanja o tome što vaša potkrepa znači te **objasniti što se točno dogodilo** u primjeru koji uvodite.

2. Niste pokazali zašto je neki primjer važan (koji je njegov impact tj. značaj).

- npr. “Više od pola mladih u SAD-u uzima studentske zajmove kako bi financirali svoje obrazovanje. Treba uvesti univerzalni osnovni prihod kako bi se mladi ljudi mogli obrazovati bez pomoći roditelja i zaduživanja.”

Kako bi ovaj primjer zaista pomogao vašoj strani u debati, trebali biste objasniti **zašto je loše** da su mladi ljudi financijski ovisni o svojim roditeljima ili upadaju u dugove. Primjerice, možete pokazati da mnogi otplaćuju svoje studentske dugove godinama, čak i desetljećima, zbog čega imaju smanjenu kupovnu moć, a to nepovoljno utječe na ekonomiju cijele države. Tako je vaš primjer dobio puno veću težinu u debati.

3. **Primjer nije povezan s tezom.**

- npr. “U 15 zemalja EU zatvori su prenapučeni. Zato smatramo da zatvori trebaju biti fokusirani na rehabilitaciju, a ne retribuciju.”

Kao i argumenti, primjeri trebaju biti jasno povezani s tezom. Kad objasnite primjer i pokažete zašto je on bitan, zapitajte se **zašto će upravo afirmiranje/negiranje teze riješiti ili umanjiti problem koji predstavljate**. U gornjem primjeru to biste mogli napraviti tako da objasnite da rehabilitacija dovodi do manje stope ponavljanja zločina zbog čega ćemo dugoročno imati manje zatvorenika.

4. **Primjer pokazuje izolirani slučaj, a ne trend.**

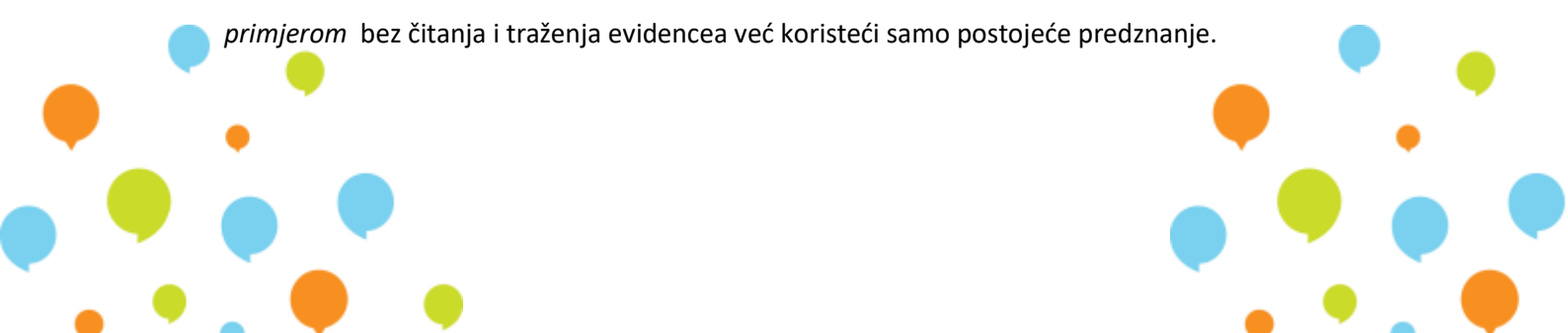
Primjeri koji pokazuju samo jednu situaciju u kojoj vaš argument vrijedi mogu biti korisni, ali bit će još korisniji (pogotovo u napetim debatama!) ako pokažete da **na temelju tog primjera možemo očekivati da će se slične stvari događati u budućnosti i/ili u drugim sličnim situacijama**.

5. **Primjer je spomenut samo jednom u debati i ne razvija se dalje.**

Ako ste uveli dobar primjer u debatu, nikako nemojte zaboraviti na njega! Kao i argumenti, primjeri mogu “rasti” dodavanjem novih razina analize ili isticanjem novih dionika (eng. *stakeholdera*). Također, primjere može osnažiti primjenom nekog od gore navedenih savjeta. Naravno, nije moguće svaki primjer posve detaljno objasniti u prvom govoru, no ako do kraja debate vaš primjer sadrži sve navedene elemente, mogao bi vam biti koristan gotovo kao i vaši argumenti!

Vježba 1:

Debatanti dobivaju 3 tvrdnje i trebaju potkrijepiti tu tvrdnju sa *primjerom*/pobiti tu tezu sa *primjerom* bez čitanja i traženja evidencea već koristeći samo postojeće predznanje.

Potkrijepa (*primjer, statistika, analogija*) je jedan od glavnih dijelova koje svaki argument mora sadržavati. Primjeri su u debati važni iz nekoliko razloga: pokazuju da vaš argument vrijedi u stvarnom životu, čine argument uvjerljivim te vam omogućavaju da pobijete pretjerane generalizacije suprotne strane.

Vrijeme za pripremu debatanata: 10 min

Vrijeme za iznošenje govora debatanata: 10 min

Trajanje govora: 1 minuta po tvrdnji/primjeru

Vježba 2:

Debatanti biraju dvije tvrdnje i trebaju potkrijepiti/pobiti tu tvrdnju sa argumentom i *primjerom*/ bez čitanja i traženja evidensa već koristeći samo postojeće predznanje. Argument treba imati sve dijelove, **s posebnim naglaskom na primjer.**

Vrijeme za pripremu: 10 do 15 min

Vrijeme za iznošenje govora debatanata: 10 min

Trajanje govora: 2 min

Ovdje možete naći primjere tvrdnja za SŠ i za OŠ debatante:

Primjeri tvrdnja za SŠ	
<ol style="list-style-type: none">1. Puno je bolje raditi sa fleksibilnim radnim vremenom jer tako možeš imati puno više vremena za sebe2. Kada bi se uveo spolni odgoj, zapravo se ne bi puno toga riješilo s obzirom da je i dalje društveni tabu roditeljima, profesorima i učenicima pričati o svojem spolnom zdravlju i odnosima.3. Republika Turska ucjenjuje EU sporadičnim puštanjem migranata i izbjeglica preko granice. Predsjednik Erdogan na taj način stvara diplomatske tenzije.4. Nakon što završi mandat Angele Merkel, EU će izgubiti glavnog lidera i autoritet u vanjskoj politici. Trebamo očekivati da će Francuska i Macron pokušati popuniti tu prazninu.5. Osim sto još uvijek postoje europske sankcije Rusiji zbog aneksije Krima u Ukrajini, zapravo je situacija u Ukrajini pod kontrolom za njene građane.6. Ukoliko usporedimo odnos Kine prema muslimanskoj manjini Ujgurima i prosvjednicima u Hong Kongu, možemo zaključiti da je sustav nadzora u Kini sve razrađeniji.7. Nakon što su mediji počeli javljati da je <i>ISIS</i> poražen u Siriji i na područjima Iraka, i dalje su se pojavljivale frakcije <i>ISIS-a</i> i radikalnih islamista na području zemalja sjeverne Afrike.8. Boris Johnson, premijer Velike Britanije, Donald Trump, predsjednik SAD-a i Javier Bolsonaro, predsjednik Brazila su po mnogo toga jako slični. To se posebno vidi u njihovom odnosu prema vanjskoj politici, i prema manjinama.9. Brexit je zapravo potpuno beskoristan zato što će koštati više nego što bi VB uplatila u fondove EU u narednih 25 godina.10. Teroristički napadi u Francuskoj su češći zato što Francuzi često provociraju svoje vjerske manjine.	<ol style="list-style-type: none">11. Članstvo Srbije u EU bi donijelo sigurno bolje odnose u regiji jugoistočnog Balkana.12. Indija je na prošlim izborima imala preko 200 milijuna mladih glasača. Zato što je glasalo toliko mladih glasača na kraju je izabran i liberalni premijer Narendra Modi.13. Prosvjedi u Kašmiru su kontraproduktivni zbog toga što su često nasilni.14. Švedski model borbe protiv korone se ipak pokazao boljim i za ekonomiju i za zdravlje građana.15. Ne postoji razlog zašto zatvori ne bi mogli biti privatni.16. Eutanazija premda je legalna u Švicarskoj, zapravo uopće nije često korištena.17. Grad Barcelona uspješno pokušava stvoriti pješake blokove bez automobila. Smanjivanje automobilske prometa i korist pješaka i biciklista bi trebao biti prioritet zemljama EU u urbanističkom planiranju.18. Učitelji bi trebali nositi vatreno oružje kako bi mogli zaštititi učenike od mogućih school shootera19. Abortus je dostupan svim ženama jer je legaliziran zakonom20. S obzirom da Švedska provodi integracijsku politiku poput satova upoznavanja sa švedskom kulturom i vrijednostima, imigranti su u Švedskoj dobro integrirani

Primjeri tvrdnja za OŠ	
<ol style="list-style-type: none">1. Nakon štrajka profesora u prošloj školskoj godini, svi profesori su zadovoljni svojim plaćama2. Zoološki vrtovi su najsigurnija mjesta za ugrožene vrste životinja3. Ako uvedemo školske uniforme, svi učenici će se osjećati jednakima4. Maloljetni sportaši će sigurno kada odrastu i dalje biti jako kompetitivni (natjecateljski nastrojeni)5. Kada bi RH uvela glasanje od 16 godine, sigurno bi mladi glasači izlazili redovitije na izbore nego stariji glasači6. Umjetnost je važnija od znanosti, a to znamo po tome da svi više volimo otići u kino ili na predstavu nego slušati znanstvenike na radiju ili televiziji.7. Photoshop u reklamama uvijek loše djeluje na samopouzdanje gledatelja.	<ol style="list-style-type: none">8. Ako uvedemo lekturu koju učenici biraju sami, učenici će više čitati.9. Pristup internetu bi trebao biti ljudsko pravo10. Kada bi učenici imali besplatan ulaz u kazalište i muzeje, češće bi išli na predstave i izložbe.11. Medicinsko testiranje na životinjama je opravdano zato što povećava kvalitetu života ljudi, a ljudski život je važniji od životinjskog.12. Teme poput ekologije i zaštite okoliša puno ljudi nisu zanimljive pa ni mediji ne izvještavaju puno o njima13. Društvene mreže donose više štete nego koristi zato što provodimo previše vremena na njima, pa se manje vremena bavimo svojim obavezama.14. ☒ Kućanice bi trebale biti plaćene za svoj kućanski rad poput odgoja djeteta, čišćenja, spremanja obroka te vođenja kućanstva jednako kao da rade neki drugi posao.

Trajanje: 20 min

Ukoliko debatanti žele *dodatne vježbe* predložimo da iskoristite dolje navedene predloške.

U ovoj vježbi ćemo se baviti nadomještanjem primjera pri pripremi ad hoc teza.

Prije vježbe, s debitantima se prisjetite obilježja kvalitetnog argumenta u 2 do 3 minute. Nakon toga debatanti imaju **10 minuta** pripreme za samostalan ili grupni rad- trebaju odabrati 1 od dolje ponuđenih teza i osmisлити argument koji trebaju osnažiti sa primjerom i paziti da izbjegnu najčešće pogreške pri opimjerenju argumenta. Naglasak u ovoj vježbi je povezivanje pretpostavke argumenta (tvrdnje) i potkrijepe argumenta. Nakon samostalnog/grupnog rada, predstoji **10 minuta** za iznošenje.

Napomena: Primjeri teza jesu zahtjevni upravo kako bi debatanti pokušali iskoristiti postojeće predznanje kako bi analognim primjerima, ili općenitijim primjerima koje znaju **nadomjestili primjere u svojim argumentima!**

UVOD:

Tvrdnja o činjenicama temelji se na **deskripciji**. Ove tvrdnje bave se pitanjima koja se na teorijskoj razini mogu objasniti i biti nezavisno provjerena od strane drugih. Mogu se odnositi na prošlost, sadašnjost ili budućnost. Potrebno je ponuditi dokaze za vlastitu tvrdnju o činjenicama i razmotriti postoje li primjeri.

Tvrdnja o vrijednostima, uključuje **donošenje suda**.

Sud predstavlja ocjenu ili procjenu. Procjena može biti apsolutna ili komparativna. Potrebno je naći analogne situacije u društvu i pokazati pozitivne učinke vrijednosti koje se zastupa.

Konačno, postoje i **tvrdnje o modelima ili planovima koje uključuju akciju**. One su tvrdnje o tome što treba učiniti. Primjeri koji su vam potrebni su oni koji pokazuju uspješnost različitih kategorija modela ili planova i nude određenu perspektivu.

Podsjetimo se:

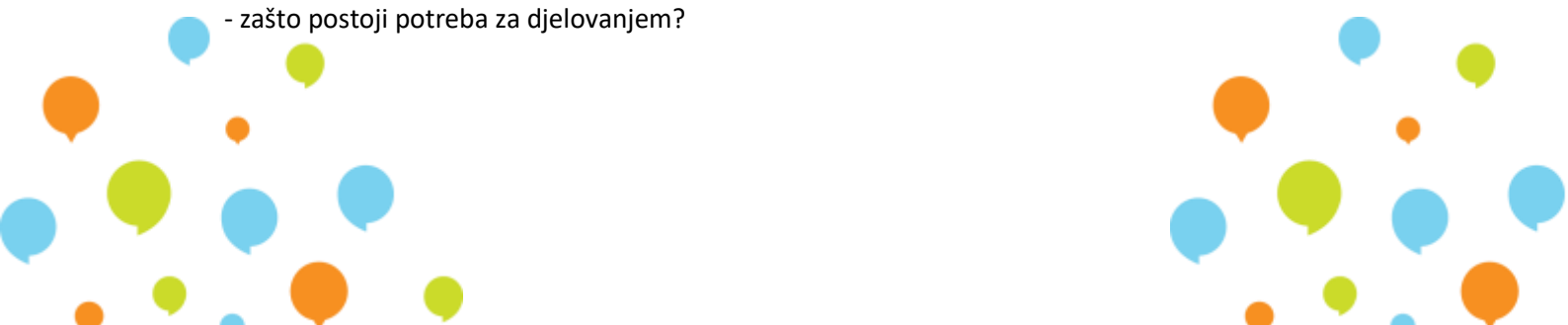
- 1: Dobar argument mora imati *točne premise*
- 2: Premise dobrog argumenta ne smiju biti kružne.
- 3: Premise dobrog argumenta moraju biti logički valjane i relevantne za zaključak.

Kod vrijednosnih teza, potrebno je naći odgovore na sljedeća pitanja:

- je li vrijednost zaista onako dobra/loša kao što se pretpostavlja?
- koju od sukobljenih vrijednosti treba pretpostaviti drugoj?
- je li vrijednost ispravno primjenjena na zadanu situaciju?
- je li vrijednost apsolutno dobra, *ali samo dovoljno dobra za specifičnu vrstu situacije?*

(NAMIJENJENO SAMO ZA WS FORMAT) Kod planskih teza, tražimo odgovore na sljedeća pitanja kako bismo identificirali ključne rasprave u tezi:

- postoji li problem?
- zašto postoji potreba za djelovanjem?

- tko je zaslužan/kriv za to?
- hoće li prijedlog riješiti problem?
- hoće li prijedlog biti bolji od sadašnjeg stanja?
- tko ima *legitimitet* upustiti se u rješavanje problema i zašto?

Ovdje možete naći primjere teza za OŠ i SŠ

Primjeri teza za OŠ

1. Vijeće učenika treba imati veće ovlasti u svom radu
2. Treba uvesti dodatan porez na nezdravu hranu i nezdrava pića
3. Pušenje na javnim površinama treba zabraniti
4. *Celebrityji* bi se trebali ponašati kao uzori maloljetnicima
5. Treba zabraniti nasilne videoigre

Primjeri teza SŠ

1. ODS da NATO je u današnjem svijetu izgubio svrhu
2. ODB zabranio ekstremno radikalne stranke u Europskom parlamentu
3. ODB nastavio slati humanitarnu pomoć u Afriku/ ODS da humanitarna pomoć usporava razvoj države primatelja
4. OD podupire zviždače
5. OD bi se međunarodnim sankcijama trebalo prisiliti Izrael da prizna Palestinu

